

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a
Llywodraeth Leol

Communities, Equality and Local Government
Committee

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru
National
Assembly for
Wales

Ken Skates AC
Y Dirprwy Weinidog Diwylliant,
Chwaraeon a Thwristiaeth

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff
CF99 1NA

24 Hydref 2014

Annwyl Weinidog

Cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru, 2015-16

Diolch i chi am ddod i'r Pwyllgor ar 9 Hydref 2014 i ateb cwestiynau ynghylch cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ynglŷn â diwylliant a chwaraeon ar gyfer 2015-16.

Hoffai'r Pwyllgor dynnu'ch sylw at y materion isod, ac mae'n edrych ymlaen at gael eich ymateb, lle bo'n briodol, cyn gynted ag y bo modd.

Nodwn fod ystyriaeth y Pwyllgor Cyllid ar y gyllideb ddrafft wedi'i seilio ar bedwar amcan gwaith craffu ariannol, sef fforddiadwyedd; blaenoriaethu; gwerth am arian; a phrosesau'r gyllideb. Rydym wedi defnyddio'r amcanion hyn yn ein hystyriaethau ninnau, lle'r oedd hynny'n briodol. Mae copi o'r llythyr hwn yn cael ei anfon at y Pwyllgor Cyllid i fwydo'u hystyriaeth gyffredinol nhw ar y gyllideb ddrafft ac fe'i cyhoeddir ar ein gwefan ni hefyd.

1. Y blaenoriaethau cyffredinol

Nodwn y gostyngiadau yn y gyllideb ddrafft yn y cyllid i Feysydd Rhaglenni Gwariant sector y celfyddydau, amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd a'r cyfryngau a chyhoeddi. Rydym yn ymwybodol bod gostyngiadau ariannol yn anochel yng nghyd-destun y cyfyngiadau ariannol presennol, ond mae gennyn ni bryderon ynghylch effaith y gostyngiadau hyn ar gyfranogiad grwpiau difreintiedig mewn diwylliant a threftadaeth.

Rydym yn credu y dylai dealltwriaeth o effeithiau posibl newidiadau arfaethedig mewn cyllid fod yn rhan hanfodol o broses cynllunio'r gyllideb. Gan hynny, dylai Llywodraeth Cymru wneud asesiad o'r effeithiau hyn cyn i benderfyniadau ar y gyllideb gael eu gwneud. Yn erbyn y cefndir hwn, calondid i ni oedd clywed gennych fod y broses benderfynu yn un "strwythuredig iawn" ac yn cynnwys ymgynghori helaeth â'r holl gyrff sy'n cael eu noddi. Dywedasoeh fod y cyrff i gyd wedi cael cais am wybodaeth wedi'i seilio ar senarios ar gyfer gostwng eu cyllidebau, gan nodi beth fyddai'r effeithiau, gan gynnwys effeithiau ar gyflawni'r Rhaglen Lywodraethu ac ystyriaethau ynglŷn â chydaddoldeb. Rhoddodd eich swyddog enghraifft bendant o fan lle'r oedd y broses hon wedi helpu i lunio'ch penderfyniad i beidio â lleihau cyllid y Llyfrgell Genedlaethol ymhellach.

2. Sector y celfyddydau

Nodwn fod Maes Rhaglen Gwariant sector y celfyddydau wedi'i leihau o £33.8 miliwn yn 2014-15 i £32.9 miliwn yn 2015-16, sef gostyngiad o 4.1% mewn termau real. Mae gennyn ni bryderon am effaith y gostyngiad hwn, yn enwedig felly y gostyngiad yng nghyllid Cyngor Celfyddydau Cymru, ar lefelau cyfranogi ymysg y grwpiau mwyaf agored i niwed, megis pobl ag anableddau a'r grwpiau sosio-economaidd isaf. Wrth geisio ymateb i'r mater hwn, dywedasoeh wrthym nad oedd y gydberthynas rhwng cyfranogi a refeniw yn glir, a bod yna gysylltiad rhwng lefelau cyfranogi a nifer fawr o ffactorau eraill. Gwnaethoch haerid y byddai gwaith sy'n deillio o'r adolygiadau diweddar ar Ddiwylliant a Thlodi, a'r Celfyddydau mewn Addysg, yn helpu i ddenu ac ennyn diddordeb cyfranogwyr newydd, gan gynnwys pobl ifanc a theuluoedd. Rydym yn disgwyl yn eiddgar am y gwaith hwn a byddwn yn dymuno mynd ar ôl y cynnydd ynglŷn â'r mater fel rhan o'n gwaith craffu yn ystod y flwyddyn.

Dywedasoeh hefyd y byddai llythyr cylch gorchwyl Cyngor y Celfyddydau yn ailadrodd blaenoriaethau'r Llywodraeth er mwyn sicrhau eich bod yn milwrio yn erbyn effeithiau andwyol ar grwpiau a oedd yn agored i niwed.

Mae dogfen Naratif y Gyllideb Ddrafft yn dweud bod cyllid ychwanegol wedi'i roi i Celfyddydau a Busnes Cymru o'r gyllideb Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth er mwyn iddyn nhw annog y gymuned fusnes i fuddsoddi yn y celfyddydau ac i helpu sector y celfyddydau i ddod yn fwy cynaliadwy gan ganolbwyntio'n fwy ar fusnes. Dywedasoeh fod Celfyddydau a Busnes Cymru wrthi'n rhoi'r dangosyddion perfformiad allweddol ichi i ddisgrifio'r hyn y maen nhw'n bwriadu ei gyflawni â'r cyllid hwn. Byddem yn ddiolchgar am gael gweld y rhain maes o law.

3. Amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd

Nodwn fod Maes Rhaglen Gwariant amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd wedi'i leihau o £44.4 miliwn yn 2014-15 i £40.9 miliwn yn 2015-16, sef gostyngiad o 9.3 % mewn termau real. Gan gymryd y gostyngiad yn y grant cymorth refeniw i ystyriaeth, mae gennyn ni bryderon ynghylch effaith y gostyngiad yng nghyllid CyMAL o ryw 12-13 y cant ar y cymorth y mae'r awdurdodau lleol yn ei roi i'w llyfrgelloedd.

I fynd i'r afael â hyn, dywedodd eich swyddog wrthym y byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i gydleoli rhai llyfrgelloedd er mwyn cynnal niferoedd yr ymwelwyr yn sector y llyfrgelloedd, a'u codi, gobeithio. Yn ychwanegol, dywedasoch chithau mai parhau i helpu cynghorau lleol i "ail-becynnu" eu gwasanaethau llyfrgelloedd, lle'r oedd hynny'n bosibl, fyddai rhan fawr o waith CyMAL y flwyddyn nesaf.

Rydym yn edrych ymlaen at yr adroddiad sydd yn yr arfaeth ar yr Adolygiad Arbenigol o Lyfrgelloedd Cyhoeddus yng Nghymru ac at eich ymateb chi i'n hadroddiad. Nodwn fod CyMAL wrthi'n casglu gwybodaeth am sefyllfa ariannol gyfredol yr awdurdodau lleol o ran amgueddfeydd, llyfrgelloedd ac archifau. Byddem yn hoffi ichi roi manylion inni am hyn, ac am sut y bydd hyn yn dylanwadu ar ddyraniadau cyllideb a pholisi Llywodraeth Cymru.

4. Yr amgylchedd hanesyddol a naturiol

Dywedasoch wrthym fod y gostyngiad yn y dyraniad i Faes Rhaglen Gwariant yr amgylchedd hanesyddol a naturiol yn adlewyrchu'r uchelgais y dylai incwm Cadw gynyddu o ganlyniad i gynnydd a ragwelir yn nifer yr ymwelwyr. Dywedasoch hefyd eich bod yn bwriadu edrych ar roddion digidol mewn safleoedd di-staff y caniateir ymweld â nhw'n ddi-dâl, a hynny fel ffordd i gynyddu'r derbyniadau refeniw. Hoffem gael rhagor o fanylion y gwaith hwn wrth iddo fynd yn ei flaen.

Dywedasoch eich bod yn credu y gallai safleoedd Cadw ddenu rhagor o ymwelwyr o blith grwpiau difreintiedig, er gwaethaf y gostyngiad yn y cyllid, a hynny o ganlyniad i waith a fyddai'n deillio o'r adolygiadau o Ddiwylliant a Thlodi a'r Celfyddydau mewn Addysg yn benodol. Dywedasoch hefyd fod cynllun Drysau Agored a phrisiau mynediad fforddiadwy i safleoedd Cadw yn chwarae rhan bwysig mewn ehangu mynediad. Byddem yn ddiolchgar am gael cadarnhad o sut mae'r gyllideb ddrafft yn darparu ar gyfer y cynlluniau hyn.

Rydym yn falch o glywed bod trefniadau wedi'u gwneud i fonitro ymwelwyr â safleoedd Cadw yn ôl grwpiau sosio-economaidd. Rydym yn gofyn am eglurhad a fydd y data sydd ar gael yn cael ei ddefnyddio i fonitro effaith newidiadau yng nghyllid Cadw ar niferoedd ymwelwyr fesul grŵp sosio-economaidd, ac os felly, sut.

5. Y cyfryngau a chyhoeddi

Nodwn mai dyma'r ail flwyddyn y mae cyllid Cyngor Llyfrau Cymru wedi'i ostwng a bod y gostyngiad arfaethedig yn £100,000 yn fwy na'r hyn a nodwyd yn ffigurau dangosol 2015-16. Er ichi gydnabod bod hyn yn her o bwys i'r Cyngor Llyfrau,

rhoesoch haeriad eich bod yn hyderus y byddai'n dal yn gallu cefnogi'r diwydiant cyhoeddi yn y ddwy iaith. Byddem yn croesawu eglurhad o'r seiliau y gwnaethoch yr haeriad arnyn nhw.

Dywedodd eich swyddog eich bod wedi trafod blaenoriaethau gyda'r Cyngor Llyfrau ac y byddech yn cynnal rhagor o drafodaethau am sut y byddai'n ymdopi o ran lleihau effaith gwasanaethau. Byddai'r rhain yn cael eu hadlewyrchu yn Llythyr Cylch Gorchwyl y Cyngor Llyfrau ar gyfer 2015-16. Ar nodyn tebyg, cytunasoch y byddech yn rhoi manylion inni am y newidiadau yn y weithdrefn gomisiynu.

6. Chwaraeon a gweithgarwch corfforol

Gwyddom fod Llywodraeth Cymru, yn y diweddariad diwethaf ar y *Rhaglen Lywodraethu*, wedi cydnabod bod angen gwneud mwy i gynyddu gweithgarwch corfforol. Gwyddom hefyd am y gostyngiadau arwyddocaol yng nghyllid llywodraeth leol a goblygiadau'r gostyngiadau hyn o ran darparu gwasanaethau anstatudol, megis cyfleusterau hamdden. Gan gymryd y rhain i ystyriaeth, mae gennyn ni bryderon am y gostyngiad mewn refeniw i'r Maes Rhaglen Gwariant chwaraeon a gweithgarwch corfforol.

Dywedasoch wrthym eich bod wrthi'n datblygu pecyn cymorth ar-lein i awdurdodau lleol a grwpiau cymunedol, gan anelu at roi'r wybodaeth a'r cymorth yr oedd eu hangen i gynnal cyfleusterau chwaraeon a hamdden. Rydym yn edrych ymlaen at weld y pecyn yn cael ei gyhoeddi a byddem yn croesawu gwybodaeth am sut rydych chi'n bwriadu monitro defnydd ac effeithiolrwydd y pecyn.

Yn olaf, hoffem gael ffigurau ar y gwahaniaeth rhwng y ddau ryw o ran y cyfraddau cyfranogi mewn chwaraeon ac o ran y gwariant ar chwaraeon.

Yn gywir

Christine Chapman AC / AM

Cadeirydd / Chair

cc Jocelyn Davies AM, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid